

Úřední věstník

Evropské unie

C 18

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 61

18. ledna 2018

Obsah

III Přípravné akty

ÚČETNÍ DVŮR

2018/C 018/01

Stanovisko č. 5/2017 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací

1

CS

III

(Přípravné akty)

ÚČETNÍ DVŮR

STANOVISKO Č. 5/2017

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací

(2018/C 018/01)

ÚČETNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 287 odst. 4 a článek 322 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na žádost Evropského parlamentu o stanovisko, kterou Účetní dvůr obdržel 6. října 2017,

s ohledem na žádost Rady o stanovisko, kterou Účetní dvůr obdržel 11. října 2017,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropské politické strany a evropské politické nadace nejsou subjekty zřizované Uníí ve smyslu čl. 287 odst. 1 SFEU, a jako takové tedy nepodléhají kontrole Účetního dvora. Účetní dvůr je nicméně oprávněn provádět audity vycházející z prověrky účetních záznamů a návštěv na místě v prostorách těchto subjektů v míře, jež odpovídá finančním prostředkům obdrženým z rozpočtu EU, a to za podmínek stanovených článkem 287 SFEU.
- (2) Prostředky, které evropské politické strany a nadace získají z jiných zdrojů než z rozpočtu EU, nejsou automaticky předmětem našeho auditu. Avšak z důvodu vzájemné provázanosti prostředků z EU a finančních prostředků z jiných zdrojů se může stát, že Účetní dvůr musí v průběhu své auditní práce prošetřit i finanční prostředky z takovýchto jiných zdrojů.
- (3) V kontextu našeho auditu roční účetní závěrky EU jsme kontrolovali omezené množství operací souvisejících s evropskými politickými stranami a evropskými politickými nadacemi. V roce 2014 jsme přezkoumávali jednu operaci, která se týkala grantu vyplaceného jedné evropské politické straně. U dvou operací přezkoumávaných v letech 2015 a 2016 jsme kontrolovali vynakládání výdajů vykázaných politickými skupinami ⁽²⁾. Tyto kontroly odhalily nedostatky v zadávacích řízeních a také žádosti o proplacení nezpůsobilých výdajů ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací (COM(2017) 481 final ze dne 13. září 2017).

⁽²⁾ Politických skupin v Evropském parlamentu se tento návrh netýká. Auditní opatření (jmenování nezávislého externího auditora) a postup udělování absolutoria, které se na ně vztahují, jsou podobná jako u evropských politických stran a evropských politických nadací.

⁽³⁾ Viz výroční zpráva za rok 2016, bod 10.15, výroční zpráva za rok 2015, bod 9.11, a výroční zpráva za rok 2014, bod 9.11 a rámeček 9.1.

- (4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací mělo za cíl zvýšit viditelnost, uznání, efektivnost, transparentnost a zodpovědnost evropských politických stran a přidružených politických nadací. Uvítali jsme zlepšení obsažená v návrhu tohoto nařízení a ve svém stanovisku č. 1/2013⁽¹⁾ jsme vyjádřili několik připomínek.
- (5) Dne 15. června 2017 přijal Parlament usnesení⁽²⁾, v němž Komisi vyzval, aby navrhla revizi stávajícího právního rámce s cílem odstranit určité nedostatky v nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014.
- (6) Konstatujeme, že nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 se uplatňuje ode dne 1. ledna 2017 a že zpráva o jeho uplatňování je předpokládána až na polovinu roku 2018,

PŘIJAL TOTO STANOVISKO:

OBEČNÉ POZNÁMKY

1. Dne 22. října 2014 přijal Evropský parlament (EP) a Rada nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014, kterým se ruší nařízení (ES) č. 2004/2003 a kterým se stanoví nová pravidla mimo jiné pro financování evropských politických stran a evropských politických nadací. Tato nová pravidla se týkají zejména podmínek financování, poskytování finančních prostředků a jejich rozdělení, darů a příspěvků, financování kampaní při volbách do Evropského parlamentu, nárokovatelných výdajů, zákazu financování z EU, účetnictví, předkládání zpráv a auditu, provádění a kontroly, sankcí, spolupráce mezi Úřadem pro evropské politické strany a evropské politické nadace (dále jen „úřad“), schvalující osobou Evropského parlamentu a členskými státy a transparentností. Nařízení vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2017.

2. K návrhům Komise z roku 2012⁽³⁾ jsme vydali stanovisko⁽⁴⁾. Navrhli jsme zlepšení týkající se darů, půjček a příspěvků, podmínek způsobilosti, účetnictví a povinnosti podávat zprávy. Většina obsažených připomínek byla zohledněna a zahrnuta do konečného znění nařízení.

3. Po usnesení⁽⁵⁾ EP a po připomínkách od útvarů EP a od řady evropských politických stran předložila Komise dne 13. září 2017 stávající návrh⁽⁶⁾. Obsahuje omezený počet cílených změn, které dle vyjádření Komise mají „odstranit mezery, zlepšit transparentnost, zajistit náležité přidělování a vynakládání omezených prostředků z rozpočtu EU“⁽⁷⁾.

4. Návrh se zabývá následujícími záležitostmi:

- a) „členstvím ve více stranách“;
- b) úpravou klíče pro rozdělování finančních prostředků evropským politickým stranám a evropským politickým nadacím;
- c) snížením míry spolufinancování;
- d) zpětným získáváním neoprávněně vyplacených částek;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 67, 7.3.2013, s. 1, stanovisko č. 1/2013 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací a k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, pokud jde o financování evropských politických stran.

⁽²⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. června 2017 o financování politických stran a politických nadací na evropské úrovni (2017/2733(RSP)).

⁽³⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací (COM(2012) 499 final ze dne 12. září 2012) a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, pokud jde o financování evropských politických stran (COM(2012) 712 final ze dne 29. listopadu 2012).

⁽⁴⁾ Stanovisko č. 1/2013 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o statutu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací a k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, pokud jde o financování evropských politických stran.

⁽⁵⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. června 2017 o financování politických stran a politických nadací na evropské úrovni (2017/2733(RSP)).

⁽⁶⁾ COM(2017) 481.

⁽⁷⁾ Viz důvodová zpráva, str. 4.

- e) prosazováním dodržování kritérií registrace;
- f) vyjasněním vazeb mezi vnitrostátními stranami a evropskými politickými stranami.

5. Vítáme ustanovení, jež mají potenciál zlepšit řádné finanční řízení a vyvozování odpovědnosti a zvýšit transparentnost finančních prostředků přidělovaných evropským politickým stranám a evropským politickým hnutím. Předkládáme rovněž připomínky týkající se změn v harmonogramu pro podávání zpráv a dále navrhuje „jednotný soubor pravidel“. Domníváme se, že ustanovení týkající se „členství ve více stranách“ a klíče pro rozdělování finančních prostředků EU jsou záležitostmi pro politické rozhodnutí, a proto se k nim nevyjadřujeme.

KONTROLA OPATŘENÍ PŘIJATÝCH V NÁVAZNOSTI NA PŘEDCHOZÍ STANOVISKO

6. Ve svém stanovisku č. 1/2013 jsme vyjádřili obavy ohledně nedostatků v právním rámci upravujícím dary, půjčky, příspěvky a sankce a zdůraznili jsme rovněž potřebu posílit vyvozování odpovědnosti. Nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 většinu z vyjádřených připomínek zohlednilo. Níže opakujeme některé z připomínek, které v příslušné době zohledněny nebyly a které stále považujeme za relevantní.

7. Současný návrh nezohledňuje naše doporučení upravit konkrétně otázku darů od fyzických či právnických osob, které poskytují zboží a služby orgánům a institucím EU nebo jiným orgánům veřejné správy podílejícím se na řízení finančních prostředků EU ⁽¹⁾. Podobně neobsahuje ani žádná pravidla týkající se darů subjektům, které mají k evropským politickým stranám či evropským politickým nadacím přímý nebo nepřímý vztah ⁽²⁾.

8. Návrh nařízení kromě toho neobsahuje pravidla týkající se půjček ani jejich podmínek ⁽³⁾.

9. Stávající nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 zavádí proporční přístup, co se týče výše pokut ⁽⁴⁾ a uplatňování finančních sankcí v případě, že EP nebo Účetnímu dvoru není umožněno vykonat jejich kontrolní pravomoci ⁽⁵⁾. Návrh nařízení se nicméně nedrží našeho doporučení ⁽⁶⁾ odstranit u pokut za kvantifikované porušení předpisů maximální strop 10 % ročního rozpočtu příslušné politické strany nebo nadace.

SOUČASNÝ NÁVRH – KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

Spolufinancování

10. Příspěvek evropským politickým stranám a evropským politickým nadacím z rozpočtu EU má podobu proplacení procentního podílu nárokovatelných ⁽⁷⁾ nákladů, které byly skutečně vynaloženy. Podle stávajících pravidel může proplacená částka činit maximálně 85 % těchto nákladů.

11. Podle důvodové zprávy návrhu a na základě vysvětlení, která nám poskytly útvary EP, mají některé evropské politické strany a nadace problémy získat příspěvky potřebné k dosažení prahové hodnoty spolufinancování. To motivuje k využívání sporných praktik, jako např. přijímání půjček na financování provozních činností, což má na následek, že externí auditoři upozorňují na možná rizika ohledně pokračování v činnosti, nebo poskytování nepeněžních příspěvků s hodnotou, kterou může být obtížné posoudit. Kromě toho může využívání půjček evropskými politickými stranami nebo nadacemi vést k riziku, že se budou pravidla pro dary a příspěvky obcházet využíváním mimořádně výhodných půjček. Komise navrhuje vyřešit tento problém snížením prahové hodnoty spolufinancování na 10 % pro evropské politické strany a 5 % pro evropské politické nadace.

⁽¹⁾ Viz stanovisko č. 1/2013, bod 5.

⁽²⁾ Viz stanovisko č. 1/2013, bod 6.

⁽³⁾ Viz stanovisko č. 1/2013, bod 10.

⁽⁴⁾ Viz nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014, čl. 27 odst. 4.

⁽⁵⁾ Viz nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014, čl. 27 odst. 2. písm. a) bod iv).

⁽⁶⁾ Viz stanovisko č. 1/2013, bod 11.

⁽⁷⁾ Aby byly náklady považovány za způsobilé k proplacení z finančních prostředků Unie, musí splňovat podmínky stanovené v čl. II odst. 18 rozhodnutí předsednictva Evropského parlamentu ze dne 12. června 2017, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací (Úř. věst. C 205, 29.6.2017, s. 2).

12. Souhlasíme s návrhem Komise snížit riziko využívání sporných praktik v důsledku obtíží s dosahováním prahové hodnoty spolufinancování. Pro další odrazení od podobných praktik by však měla být posílena pravidla týkající se darů a půjček (viz body 7 a 8).

Zpětné získávání neoprávněně vyplacených částek a prosazování dodržování kritérií registrace

13. Návrh objasňuje, že schvalující osoba Evropského parlamentu může získávat zpět neoprávněně vyplacené částky rovněž od jednotlivců, kteří se dopustili protiprávních činností poškozujících finanční zájmy Evropské unie. Návrh rovněž uděluje úřadu pravomoc zrušit registraci evropské politické strany nebo nadace v případě, že přestane splňovat kritéria registrace nebo je zjištěno, že byla registrována na základě nesprávných informací.

14. Souhlasíme s tímto návrhem Komise, který má potenciál přispět k ochraně rozpočtu EU. Aby se tento účel dále posílil, opakujeme své doporučení ze stanoviska č. 1/2013, kde jsme navrhli odstranění maximálního stropu pro pokuty (viz bod 9).

Vyjasnění vazeb mezi vnitrostátními a evropskými stranami

15. Pro větší jednoznačnost a transparentnost Komise navrhuje vyjasnit vazby mezi vnitrostátními a evropskými politickými stranami. Návrh uvádí, že „[e]vropská politická strana ve své žádosti předloží důkazy prokazující, že její členské strany na svých internetových stránkách během dvanácti měsíců předcházejících datu podání žádosti trvale zveřejňovaly politický program a logo evropské politické strany a [...] rovněž informace [...]“. Jakkoli vítáme úmysl Komise zvýšit transparentnost vazeb mezi evropskými a vnitrostátními politickými stranami, domníváme se, že v praxi bude obtížné sledovat plnění tohoto požadavku a získávat důkazní informace o „trvalém zveřejňování“.

Načasování návrhu

16. Stávající pravidla se začala uplatňovat dne 1. ledna 2017. Současná výzva k předkládání žádostí o finanční příspěvky⁽¹⁾ je tak první výzvou podle nových právních předpisů. Podle Komise má návrh odstranit mezery zjištěné u předcházejících pravidel, které nebyly zohledněny při přípravě nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014. Stále však bude nutné provést podrobnější revizi, neboť otázky, které návrh řeší, nejsou jedinými otázkami, které příslušné zainteresované strany vznesly.

17. Ačkoli vítáme opravu jakýchkoli nedostatků platných právních předpisů, navrhujeme, aby se v zásadě nepřistupovalo k revizím právních předpisů krátce poté, co vstoupily v platnost, a aby takovéto revize nebyly zaměřeny pouze na omezený počet záležitostí.

Jednotný soubor pravidel

18. Stávající finanční nařízení pro souhrnný rozpočet EU obsahuje pravidla o příspěvcích evropským politickým stranám⁽²⁾. Některé články finančního nařízení řeší otázky, které jsou zohledněny v rámci nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014⁽³⁾. Aby se zabránilo překrývání a zjednodušil legislativní rámec, navrhujeme všechna ustanovení týkající se evropských politických stran a evropských politických nadací seskupit do jednotného souboru pravidel.

Toto stanovisko přijal Účetní dvůr v Lucemburku na svém zasedání dne 14. prosince 2017.

Za Účetní dvůr

předseda

Klaus-Heiner LEHNE

⁽¹⁾ Výzva k předkládání žádostí o příspěvky č. IX-2018/01 – „Příspěvky evropským politickým stranám“ (2017/C 206/13).

⁽²⁾ Část druhá – Hlava VIII – Příspěvky evropským politickým stranám.

⁽³⁾ Například otázky týkající se spolufinancování, podávání zpráv a auditu.

